

Den Usynlige Komites tre første bøger
Forord til den italienske omnibusudgave

Smuk som en uren opstand

“Italienerne ler ad livet: De ler meget mere og med mere sandhed og indre overbevisning af foragt og kulde end, hvad nogen anden nation kan gøre [...]. De der tror, at den franske nation er overlegen, hvad kynisme angår, tager fejl. Inden for det kan ingen slå eller bare være på højde med den italienske nation. Den forener en naturlig livlighed (der er ganske meget større end den franske) med en ligegyldighed, der er opnået over for alt, samt med ringe hensyn til de andre, hvad der skyldes en mangel på samfund, som ikke får dem til at gå op i andres respekt og hensyn; mens det franske samfund som bekendt også har stor indflydelse på folket, så det bliver fuld af hensyn såvel til sine egne individer som til de andre klasser, helt i overensstemmelse med sin natur”.

Giacomo Leopardi, *Discorso sopra lo stato presente dei costumi degl'italiani*, 1824 (Tale vedrørende den nuværende tilstand for italienernes skikke).

“Smuk som en uren opstand” forklarede en graffiti på Champs-Élysées den 24. november 2018, mens en barrikade blev rejst midt på boulevarden, og brændende maskiner på en byggeplads i nærheden sendte gnister op i lyset fra den nedadgående sol. På en anden mur nogle meter længere henne kunne man læse: “Opstanden, der holder”.

Hvad angår Italien, så er det ikke aspektet af opstand i de såkaldt Gule Vestes bevægelse, der bliver drøftet, men kun lige det om “volden” og “det politiske problem”, som den bevægelse udgør. Som bekendt har begivenheder svært ved at komme over grænserne, og når det endelig sker, er det først efter at være blevet udsat for så mange deformationer, at de er ukendelige, når de når frem. De får lov til at træde ind i offentligheden på en betingelse: At de ophører med at benytte deres eget sprog og med at fortælle, hvad de har at sige. Offentlighedens lys formørker alt. Alle lande lever hver især som inden under en epistemologisk klokke. Eftersom det at regere er blevet til en kommunikationsøvelse, så indgår opretholdelsen af en bestemt tilstand af offentlig tydelighed i opretholdelsen af den gældende orden. Det er som om, der findes et u håndgribeligt toldvæsen, som garanterer, at indhold, der er politisk og eksistentielt farlige, bliver stoppet ved grænsen, og som samtidigt fortæller meningen på hvad der ellers kommer i kredsløb; og dette sker ikke mindst mellem Frankrig og Italien.

En sådan uigennemtrængelighed skyldes dels en forskel i skik og brug, der er forblevet nogenlunde konstant siden Leopardis tid, og dels den herskende klasses interesser i hvert af de to lande. Derfor kendte man i Frankrig næsten intet til den langvarige italienske Otteogtres, før en håndfuld aktivister for nylig gjorde den til deres politiske erstatningsfantasi for deres kreds af fortvivlede. Og det er på den samme måde, at man i Italien aldrig har hørt om den Usynlige Komité, og indtil i dag er det det eneste land i Europa, hvor Komitéens bøger højst har kendt til piratudgaver.

Selvom det allerede var i tidsskriftet *Tiqqun*, i år 2000, at man kan finde de første henvisninger til den Usynlige Komité, så er det først i 2007, at den første bog ser dagens lys, som bærer den signatur: *Den kommende opstand* [dansk: *After Hand*, nov. 2011]. Tydeligvis er

den skrevet på baggrund af opstandene i de parisiske *banlieues* i 2005 og den studenteropstand, der fik regeringen Villepins forslag om "Arbejdsgivernes frie afskedigelsesret ved førstegangsansættelser" til at lide nederlag. Endelig er teksten også skrevet som en intervention i forbindelse med Nicolas Sarkozys valg til præsident, og *Den kommende opstand* gjorde et sådant indtryk på en af den nye statschefs "sikkerhedsrådgivere", at han anskaffede sig fyrrer eksemplarer og forærede dem til lederne af landets politikorps. På bogomslaget bage side stod der:

"Over for det indlysende ved katastrofen er der dem, der bliver indignerede, og dem, der tager den til efterretning, dem der anklager den, og dem, der organiserer sig. Den usynlige komité stiller sig på de sidste side, sammen med dem, der organiserer sig".

Det er sandsynligt, at det var nok til at udløse den famøse "alarm" i halvdelen af landets politikredse. Så klart nok måtte der sættes en "antiterroristisk" politiundersøgelse i gang, og halvandet år efter udgivelsen af *Den kommende opstand* gik der en arrestationsbølge over det ganske franske land og kastede en halv snes personer i gabet på TV-aviserne, som eksplicit anklagede flere af personerne for at tilhøre "komitéen". Der har aldrig kunnet føres bevis for et sådant tilhørsforhold, og efter ti år med retslige procedurer, blev næsten alle anklagede frikendt under retssagen.

Sigtelsen for *terrorisme* mod folk, der ikke så meget blev anklaget for enkelte sabotager (angiveligt mod en linje med højhastighedstoget TGV) som især for *at have skrevet en bog*, skabte naturligvis interesse for bogens indhold, hvorfor *Den kommende opstand* snart blev en bestseller og sidenhen en slags klassiker. Den blev endda oversat til koreansk og dæmoniseret af det amerikanske højres *neocon*, diskuteret i Tyskland og under Occupy Hong Kong for endelig at blive et studieobjekt i den franske hærs tidsskrifter, hvor bogens indhold præsenteres som et "muligt scenarie". I de efterfølgende ti år fortsatte den Usynlige Komité med at tjene som en instans for strategiske udsigelser på vegne af "den virkelige bevægelse, der afsætter de nuværende tingenes tilstand". I 2014 kunne *Til vores venner* efter en undersøgelse, der blev gennemført på flere kontinenter, gøre regnskabet op ud fra den sekvens, der begyndte med "2008 krisen", fortsatte med det arabiske forårs etaper og blev lukket af de forskellige "pladsbevægelser". *Fra nu af* [som den danske oversættelse kommer til at hedde] tog sit udgangspunkt i den franske Loi Travail [arbejdsmarkedslov] i 2016 med henblik på at sondere grundlaget for epoken. Fra bog til bog er den Usynlige Komité således blevet en slags spøgelse, der hjemsøger de franske regeringsledere og som før eller siden inddrages som en slags forklaring med henblik på at fordømme eller besvære enhver ny opstand, De gule Veste indbefattet.

Machiavelli skrev: "En regering er ikke andet end at holde på undersåtterne, så de ikke kan eller må skade dig". Eftersom de regerende er vant til at konspirere for at holde på magten, så har de svært ved at tro, at en opstand kan opstå uden at være styret af en lille gruppe konspiratorer, af netværker af "radikale", "undergravere" eller "ballademagere", med andre ord af "uromagere", som en magt derfor skulle være nok til at knuse. Men opstande er ikke som ministerier; de følger ikke opfordringer fra en lille skare ledere, som har horder af ansatte til at lyde sig. De modnes i stedet under isen som en masses trang til at se alt det trådt for fode, som træder på os til daglig, som en pludselig værdighed efter årtiers ydmygelser, som en vilje til en gang for alle at gøre en ende på alt det, vi har måttet bære uden nogen grund. Opstande mobiliserer uendelige reserver af mod, uventede forråd af taktisk snilde

samt en strålende gavmildhed, som mange troede forsvundet i den egoistiske beregnings iskolde vande. Over for de regerende, som ikke forstår nogen ting nu, opstår der så en kompakt, basaltagtig ubøjelighed, der næres af alle de manøvrer, der afprøves mod den. I modsætning til hvad aktivister og regeringsmedlemmer går og tror, så er det ikke de revolutionære, der laver revolutioner, men revolutionerne, der laver revolutionære. Man skal hedde Toni Negri eller Alfredo Bonanno for aldrig at have kunnet frigøre sig fra den uforbederlige leninisme, som tror, at opstandene venter på oprørerne for at gå i gang. I vinteren 2018-2019 var der i Frankrig ikke brug for zadister*) for at kunne opføre små ZAD'er i rundkørslerne eller for aktivister specialiserede i blokeringer for at gå i gang med at blokere det hele, eller for tænkerne af hvem-som-helst singulariteter for at opfinde de "gule veste". Nu om stunder er det de mindst "politiserede", der er de mest radikale. *Ingen revolte vil være mere frygtindgydende end den, der udgår fra de samfundsborgere, som er blevet holdt for nar.*

Når der er opstået sådan noget som en opstand, så er det netop fordi folk *ikke har styret* mod en opstand, men har ønsket noget, som når videre, og det vil på en let forvirret måde sige en revolution. En revolution med ubestemte konturer, ikklædt en hastig efterligning af 1789 modellen, som blander opbyggende og afsættende følelser, behov for bevaring og lyst til undergravning. Det er en revolution, der løber ind i den kendsgerning, at det er hele den materielle organisation af denne verden, der må afsættes, og den er kun drevet af en vished: *Det er ikke sammen med dem, der har smadret verden, at vi vil kunne reparere den.*

En af de måder, hvorpå man har villet neutralisere de sandheder, som den Usynlige Komité har fået gravet frem og udtrykt i løbet af disse år, har bestået i at ville placere den politisk et eller andet sted mellem anarkismen og det yderste venstre. Hvad de Gule Vestes opstand imidlertid har fået vist, uanset hvordan den ender og uanset hvilke rekuperationsformer, den udsættes for, er, at følgende ikke er politiske eller eksistentielle valg, men *nogle af epokens sandheder*:

- Afsmag for politik indbefattet den alternative,
- Forkastelse af fagforbundene,
- Lysten til at leve, og ikke bare overleve,
- Det politisk afgørende ved *mødet*, når et styrkeforhold skal opbygges,
- Leden ved løgner om samfundet,
- Hadet til politiet og til venstrefløjten for den moralske afpresning, den udøver,
- Afskyen for storbyens ubæredygtige livsformer,
- Afvisningen af at lade sig regere.

Det er disse sandheder, den Usynlige Komité i sin anonymitet og i sin stædige vilje til at skrive dem frem har fået artikuleret skridt for skridt. Ingen bevægelse har på en så eksemplarisk måde fået påvist, at "opstanden, blokeringen og besættelsen udgør epokens *elementære* politiske grammatik" (*Fra nu af*) som den seneste franske, der for det meste er blevet udført af folk, som ikke læser så mange bøger. Det skyldes, at motiverne til denne opstand er etiske før end, de er politiske. Den udgår ikke fra en plan, fra en ideologi eller fra en politisk vilje, men fra alt det, der er tilbage af helbredende instinkter blandt menneskene.

De som i den franske vinter 2018-2019 har angrebet politipræfekturerne, kasernerne, rådhusene og ministerierne, har ikke adlydt nogen mental konstruktion: De har draget nogle slutninger ud fra deres erfaring, ud fra hvad de oplever og ud fra, hvad de *ser*. Og de har gjort det med den uskyldige glæde, der hidrører fra de logiske revolter. Der hvor de

regerende ud fra deres snæversyn kun opfatter massernes uhyrlige raseri, er der tværtimod en dyb rationalitet på færde: I en verden, hvor kontrollen strammer mere og mere til hver dag omkring det enkelte individ, bliver den folkelige opstand den eneste virksomme handlemåde, *som ikke svarer til noget selvmord*, eftersom massen fungerer som en beskyttelse af ethvert af sine elementer. Det er, hvad tusindvis af samfundsborgere uden historie har lært sig selv lynhurtigt ved at prøve sig frem i de dage og uden at have brug for nogen håndbog i undergravende virksomhed.

Det er ikke svært at se, hvad det er for en løbeknob, der har muliggjort Italiens politiske ulykke de seneste årtier. Ved hvert udbrud af åbent oprør – Genova 2001, Piazza del Popolo 14 december 2010, atter Rom 15 oktober 2011, Val di Susa, demonstrationen første maj 2015 mod Expo i Milano – kører det samme gamle arsenal af modopstande i stilling, som er uforandret siden undtagelsestilstanden, *l'emergenza*, i 1970'erne: Journalisternes enslydende enighed af ren propaganda, alt det der kalder sig "venstreorienteret" tager stærk afstand fra begivenheden, politimæssig og retslig terror, jagten på de autonome, demokratisk afpresning osv. Somme tider synes det som om, at regeringens legitimitet i Italien udelukkende stammer fra en uendelig gentagelse af tilintetgørelsen af de revolutionære. Hvad vi atter blev erindret om i forbindelse med det infame skuespil omkring Cesare Battistis udlevering. Som afhang befolkningens passivitet af genindspilningen af et urtraume hidrørende fra 70'ernes "strategia della tensione".**) Det er som om tilintetgørelsen af en hel generation gennem kravet om at vise anger, lægge afstand til den tid, men også gennem drab og fængsling har kunnet likvidere enhver tiltro til revolutionens mulighed. Eller har dømt den til kun at kunne laves ved at simulere den.

Det er imidlertid også rigtigt, at den opportunistiske genskrivning af Halvfjerdsernes historie, sådan som Negri og konsorter har gjort ved hjælp af en konstant triumferende retorik, der skulle maskere fejl, manglende dybde og faneflugt, har medført en fortrængning af den oprindelige fælles hypotese om "Mirafioris usynlige parti"***) samt en lynhurtig overgang fra en logik, der byggede på brud, til en logik, der bygger på formidling. Og sådanne skift taler ikke til gunst for de revolutionære ledere. Men hvem siger også, at revolutionerne behøver ledere?

I maj 1955 skrev den kommunistiske forfatter Dionys Mascolo uden noget håb om at blive hørt: "Alt hvad der udpeges som *venstreorienteret*, er allerede misforståeligt. Og endnu mere end, hvad der udpeges som "*venstrefløj*". Feltet fra alt det, der ikke frejdigt og absolut vover at være højreorienteret eller reaktionært (eller fascistisk), og over til alt det, der ikke frejdigt vover at være revolutionært, udgør venstrefløjens rige: Den er tvivlende, ustabil, sammenført og inkonsekvent, et bytte for alle modsigelser og forhindret i at være sig selv af det ubegrænsede antal af forenede væremåder, der bliver foreslået den, og splittet, som man siger, og aldrig splittet ved et uheld, af ond vilje eller klodsethed, men derimod af natur" (*Sur le sens et l'usage du mot "gauche"* [Om meningen og brugen af ordet "venstre"]).

Det er ikke vanskeligt at indse, hvordan venstrefløjens medfødte svaghed, dens *kærlighed til svaghed*, er endt med at lade sådanne emner som "frihed", "revolution" samt "demokrati" glide ned i de konservatives og fascisternes prangerpunge. Ude af stand til at frembringe nogen som helst bekræftelse af en tanke i en verden, som tilintetgør sig selv, har venstrefløjens bildt sig selv ind, at den ved at tilføje noget anti-fascisme, noget anti-racisme, noget anti-seksisme, måske noget anti-gender, tilsat lidt forsigtig anti-kapitalisme, så ville den ved at ophobe negationer på mirakuløs vis kunne tilvejebringe den positive satsning, den

mangler. Således har den ved sin bløde dogmatik, sin opportunistiske postmodernisme og sin bekvemmelighedsidealisme både indtaget og fjernet det sted, hvorfra en ny begyndelse kunne have taget fat. Ved bestandigt at foregive at legemliggøre det Godes parti og ellers jamre som en slave, så er den sunde fornuft ved en slags verdensomspændende syllogisme nået frem til konklusionen, at eftersom det at være gode indebærer at tale som en slave, så indebærer det "at være frie", at man opfører sig som et dumt svin. Ved sin kroniske mistillid til alt, hvad der er revolutionært, har venstrefløjen logisk nok skabt grobund for den tanke, at den sande revolution er konservativ. Selvom det ikke er noget enkelt arbejde at påvise, at fascismen er et venstrefløjsfænomen til trods for Keynes' beundring af Mussolini, så er det under alle omstændigheder indlysende, at det er væmmelsen *ved venstrefløjen*, der producerer fascister. Og modsat tjener de hysteriske, brutale og hadfulde reaktioner, som venstrefløjen fremkalder, som dens skærmbret og retfærdiggørelse: Dens følelse af at være det rigtige ved at unddrage sig det virkelige næres således af det afskyelige, den står overfor. To tåbeligheder polariserer dermed kronisk den offentlige debat, det være sig i Frankrig, i USA, i Tyskland eller i Italien. Således afværges de virkelige forhold dag for dag, og den første nar, der kommer forbi, kan blive valgt som ingenting ved at provokere venstrefløjen og give sig selv ud for at være en fjende af systemet. Hvad angår Italien, så er et af de store problemer her, at også bevægelserne er blevet revet med af venstrefløjens logik, og det er med til at forklare deres nuværende spøgelsesagtige tilstand, og de vanskeligheder de har med at komme ud af en passivitet, som er blevet kronisk.

Når det er sagt, og modsat alt hvad man forsøger at bilde os ind: Har der været et revolutionært forehavende, som har vovet at bryde med venstrefløjen, forlade arbejderbevægelsens socialistiske tradition, hævde sin egen adskillelse fra "samfundet" samt sætte spørgsmålstegn ved den demokratiske fiktion, så er det netop den italienske *Autonomia*. Det var utilgiveligt og blev aldrig tilgivet. Og der var ingen mangel på angrende eller på folk, der gerne ville lægge afstand til en sådan skandale: At lægge afstand som "slagord og håb", skrev professor Negri til statsanklager Sica i 1981. Og man fik dem, der stolt erklærede "Før var der venstrefløjen, nu er der bevægelsen", til at tage det i sig, og andre til i stedet forkølet at råbe: "Før var der en bevægelse, nu er vi den nye venstrefløj". Således gik forståelsen for det halvt konspiratoriske og kriminelle *ved ethvert revolutionært forsøg* tabt. Og således fødtes vittigheden om en italiensk venstrefløjslovlighed i et land, hvor lovene grundlæggende ikke overholdes, uanset på hvilket samfundsniveau man måtte befinde sig. Og således endte man også med præventivt at tage modet fra enhver revolte mod den tingenes tilstand, som ellers tydeligvis var uudholdelig. Kun *en massekonspiration* vil nu kunne undergrave et samfund, der er så fuld af løgn.

Vor tid er vanvittig på grund af de lag på lag af løgne, som er videregivet os under dække af at være "Historien". Historien om Italien i tresserne og halvfjerdserne er et af de steder, der er tættest besat med mystificerende fortællinger, og som i kraft af førnævnte modopstand også har påvirket de agerende fra dengang. Men det er også den fortrængning, der nu dømmer os til aldrig at være samtidige med vor egen tid, da der stille og roligt slet ikke gives adgang til det, der strukturer den. Imod denne tingenes tilstand nytter det ikke noget at forsøge nostalgisk at dekonstruere operaismens smukke historie. Måske må vi endnu længere tilbage, til den åbning, der *muliggjorde* fremkomsten af alle *autonomiaerne*. F.eks. de poetiske ord, vi finder hos Fortini, Vittorini, Cesarano, Carlo Levi eller Pasolini. For at kunne begynde forfra, må man somme tider vende tilbage og gribe til en fortid, der fortsat har et greb i os.

Der er kun en ting, der er sikker: Det revolutionære spørgsmål er ikke længere et politisk eller kosmopolitisk spørgsmål, men et *antropologisk* spørgsmål. Hvad der vakler i dag, i vor samtids katastrofe, er en bestemt levemåde, som tror selv at være civilisationens højdepunkt, fordi den er det mest kunstfærdige, samt at være dyrebar, fordi levemåden er udsat. Men det drejer sig ikke længere om udefra at gribe ind i et samfund i laser, men at *reparere sjælene i den samme bevægelsesgestus, hvormed verden reparerer*. Det er dette sammenfald mellem omstændighedernes forandring og den følelsesmæssige transformation af mennesket, som den Usynlige Komité kalder "destitution", afsættelse. Og som andre har kaldt "en kommunisme, der er stærkere end metropolen".

Nogle fransk-italienske smuglere. Januar 2019.
Oversat fra fransk og italiensk af C.J.

Oversætterens noter:

*) Aktive ved en ZAD, *zone à défendre*, zone at forsvare.

***) Termen betyder ordret "spændingens strategi", og den fortolkes forskelligt, hvad termen og det bagvedliggende fænomen angår. Generelt opfattes den som et forsøg fra sikkerhedstjenesternes side fra og med bombeattentatet mod Landmandsbanken på Piazza Fontana, Milano, den 12 december 1969 at destabilisere den italienske republik med henblik på at slå ned på den begyndende arbejderopstand, "autunno caldo", det varme efterår. Terroranslaget krævede 17 døde og medførte 88 sårede. Sagen er aldrig blevet opklaret på grund af juridiske spidsfindigheder, der skulle forhindre en undersøgelse af forbindelserne mellem det yderste højres aktivister og de italienske sikkerhedstjenester. Destabiliseringen virkede ind på institutionernes politik og på modinstitutionernes, såsom de Røde Brigaders og andre væbnede grupperingers, der mente at gidseltagning og attentater herefter kunne have en indflydelse på bevidstgørelsen af den italienske arbejderklasse. I stedet blev det en mose, hvori opstandene måtte drukne. Se min oversættelse af den Usynlige Komités *Hverken terrorisme eller terrorbekæmpelse*, Ovo Press #22, 2016 samt afslutningen på min *Italiens historie*, Kbh.: Suensons forlag, 1979.

****) "Det usynlige parti" var et udtryk, der først gang blev brugt af Romano Alquati i en af hans skrifter om FIAT-fabrikkerne, da han henviste til den allerførste tilsynekomst af *Autonomia operaia* [Arbejderautonomi]. Udtrykket blev siden genanvendt især under kampene i 1973, der var de første og meget hårde kampe, som var helt og aldeles autonome og med centrum i Mirafiori (Marcello Taris bog om arbejderautonomi begynder netop her: *Il ghiaccio sottile – Per una storia dell'Autonomia* [Den tynde is – For en historie om Autonomia], Rom: DeriveApprodi, 2012), og det fungerede som en hypotese om et alment parti, der var uden de klassiske bureaukratiske strukturer, men alt i alt sabotagens parti, en arbejderkonspiration, som det år efterlod alle forbavtede, så forbavtede, at den udgjorde en af grundene til opløsningen af Potere Operaio [Arbejdermagt]. – Bortset fra parenteserne, så er dette oversættelsen af en mail fra en af forordets forfattere til oversætteren.